

Europese Raad

Brussel, 23 juni 2017
(OR. en)

EUCO 8/17

CO EUR 8
CONCL 3

BEGELEIDENDE NOTA

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: de delegaties

Betreft: Bijeenkomst van de Europese Raad (22 en 23 juni 2017)
– Conclusies

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies die de Europese Raad op bovengenoemde bijeenkomst heeft aangenomen.

Vandaag heeft de Europese Raad het vooral gehad over het versterken van Europa en het beschermen van de Europese burgers met doeltreffende maatregelen om terrorisme te bestrijden en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid van Europa te ontwikkelen, Europa's economische ontwikkeling in een geglobaliseerde wereld veilig te stellen, migratie aan te pakken en de Europese buitengrenzen te beschermen. Een sterke en vastberaden Unie is het beste middel om onze waarden en belangen te propageren, een op regels gebaseerd multilateraal stelsel te ondersteunen en partners te mobiliseren voor een positief klimaatbeleid. Zij zal er ook toe bijdragen dat de globalisering zodanig vorm wordt gegeven dat de vruchten van open markten kunnen worden geplukt, en dat tevens bescherming tegen oneerlijke praktijken wordt geboden en de sociale, milieu-, gezondheids- en consumentennormen worden beschermd die cruciaal zijn voor de Europese manier van leven. De Europese Raad bracht tevens hulde aan Helmut Kohl, Ereburger van Europa, die op 16 juni 2017 is overleden.

I. VEILIGHEID EN DEFENSIE

Interne veiligheid en de bestrijding van terrorisme

1. De Europese Raad veroordeelt met klem de recente terroristische aanslagen en is verenigd en vastberaden in de strijd tegen terrorisme, haat en gewelddadig extremisme. Deze daden maken ons nog vastbeslotener om op EU-niveau samen te werken aan het verbeteren van onze interne veiligheid: wij zullen de verspreiding van onlineradicalisering tegengaan, onze werkzaamheden inzake het voorkomen en bestrijden van gewelddadig extremisme en het aanpakken van de onderliggende ideologie coördineren, de financiering van terrorisme dwarsbomen, een snelle en gerichte uitwisseling van informatie tussen rechtshandavingsinstanties bevorderen, ook met betrouwbare partners, en de interoperabiliteit van databanken verbeteren.

2. De sector heeft een eigen verantwoordelijkheid bij de bestrijding van onlineterrorisme en -criminaliteit. Voortbouwend op de werkzaamheden van het EU-Internetforum verwacht de Europese Raad dat de sector een eigen forum opzet en nieuwe technologie en instrumenten ontwikkelt waarmee inhoud die aanzet tot terroristische daden, beter automatisch kan worden opgespoord om vervolgens te worden verwijderd. Dit moet zo nodig worden aangevuld met ter zake doende wetgevingsmaatregelen op EU-niveau. Hij roept ertoe op werk te maken van de uitdagingen in verband met systemen die terroristen met elkaar laten communiceren op een voor de bevoegde autoriteiten ontoegankelijke manier, zoals eind-tot-eindencryptie, met behoud van de voordelen van die systemen voor de bescherming van de privacy, gegevens en communicatie. De Europese Raad is van oordeel dat daadwerkelijke toegang tot elektronisch bewijs van wezenlijk belang is in de strijd tegen terrorisme en zware criminaliteit en dat, met inachtneming van passende waarborgen, de beschikbaarheid van gegevens moet worden zekergesteld.
3. Het op til zijnde akkoord over het inreis-uitreisysteem en de voltooiing, vóór het einde van het jaar, van een Europees Systeem voor reisinformatie en -autorisatie (Etias) zullen het pad effenen voor een snelle invoering en zodoende de controle op de buitengrenzen en de interne veiligheid versterken, waarbij rekening moet worden gehouden met de specifieke situaties in lidstaten die het Schengenacquis nog niet volledig toepassen. In dat verband verzoekt de Europese Raad de Commissie zo snel mogelijk te komen met ontwerpwetgeving tot vaststelling van de voorstellen van de Deskundigengroep op hoog niveau inzake interoperabiliteit.
4. Wij moeten meer vaart zetten achter onze collectieve inspanningen inzake het delen van kennis over buitenlandse terroristische strijders en geradicaliseerden van eigen bodem, en werk maken van beleids- en juridische maatregelen om de dreiging te beheersen.
5. De Europese Raad benadrukt het belang van steunverlening aan terreurslachtoffers.

Externe veiligheid en defensie

6. De Europese Raad herhaalt dat hij de EU-samenwerking op het gebied van externe veiligheid en defensie wil versterken, om de Unie en haar burgers te beschermen en bij te dragen aan vrede en stabiliteit in de regio rond de EU en daarbuiten. Samen met al haar diplomatieke en civiele vermogens biedt de EU deze onderneming een unieke mix van mogelijkheden. Zoals is weergegeven in de conclusies van de Raad van 18 mei en 19 juni 2017 is aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de uitvoering van de integrale EU-strategie op het gebied van veiligheid en defensie, en van de gezamenlijke verklaring die de leiders van de EU en de NAVO in Warschau hebben ondertekend. De trans-Atlantische betrekkingen en de samenwerking tussen de EU en de NAVO blijven van essentieel belang voor onze algemene veiligheid, aangezien zij ons in staat stellen in te spelen op veranderende veiligheidsdreigingen, waaronder cyber-, terrorisme- en hybride dreigingen. De Europese Raad is ingenomen met de oprichting, in Helsinki, van een Europees Kenniscentrum voor de bestrijding van hybride dreigingen. Tijdens de conferentie op hoog niveau over veiligheid en defensie in Praag van 9 juni 2017 werd onderstreept dat de EU en de NAVO complementair zijn en dat de Europese inspanningen ter versterking van ons onderzoek en onze vermogens en operaties op defensiegebied moeten worden opgevoerd.

7. De gezamenlijke ontwikkeling van door de lidstaten gezamenlijk overeengekomen projecten op het gebied van vermogens om de bestaande grote tekorten aan te vullen en de technologieën van de toekomst te ontwikkelen, is van cruciaal belang om het in december 2016 door de Europese Raad goedgekeurde ambitieniveau van de EU waar te maken. De Europese Raad is ingenomen met de mededeling van de Commissie over een Europees Defensiefonds, bestaande uit een onderzoeksonderdeel en een vermogensonderdeel, en ziet uit naar een snelle inwerkingstelling ervan. Hij vraagt om een snel akkoord over het voorstel voor een industrieel ontwikkelingsprogramma voor Europese defensie, met het oog op de spoedige uitvoering daarvan, vooraleer op middellange termijn bredere programma's kunnen worden overwogen. De Europese Raad roept de lidstaten op geschikte projecten op het gebied van vermogens voor het Europees Defensiefonds en voor het industrieel ontwikkelingsprogramma voor Europese defensie in kaart te brengen. De Europese Raad verzoekt de lidstaten verder te werken aan opties voor de gezamenlijke aanschaf van vermogens in het kader van het Europees Defensiefonds, op basis van solide financieringsmechanismen. Doel is vermogens af te leveren, de Europese defensie-industrie overal in de EU van een concurrerende, innovatieve en evenwichtige basis te voorzien, onder meer door middel van grensoverschrijdende samenwerking en participatie van kleine en middelgrote ondernemingen, en bij te dragen tot meer Europese samenwerking op defensiegebied, door synergieën te benutten en EU-steun beschikbaar te stellen naast de financiering door de lidstaten. De industriële ontwikkeling voor Europese defensie zal ook EU-steun vergen voor investeringen door kleine en middelgrote ondernemingen en midcap-ondernemingen op het gebied van veiligheid en defensie. In dit verband herinnert de Europese Raad aan zijn verzoek aan de Europese Investeringsbank om na te gaan hoe investeringen in onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten op het gebied van defensie kunnen worden ondersteund.

8. Om Europa's veiligheid en defensie in het huidige moeilijke geopolitieke klimaat te versterken en het ambitieniveau van de EU dat in de integrale EU-strategie tot uiting komt, te helpen verwezenlijken, is de Europese Raad van mening dat er een inclusieve en ambitieuze permanente gestructureerde samenwerking (Permanent Structured Cooperation - PESCO) moet komen. De lidstaten zullen binnen drie maanden een gemeenschappelijke lijst van criteria en bindende toezeggingen opstellen, volledig in overeenstemming met artikel 42, lid 6, en artikel 46 van het VEU en Protocol 10 bij het Verdrag - onder meer met het oog op het vervullen van de meest veeleisende taken - met een precies tijdschema en specifieke toetsingsmechanismen, zodat de lidstaten die daartoe in staat zijn, onverwijld kunnen meedelen dat zij hieraan willen deelnemen. Deze werkzaamheden moeten stroken met de nationale defensieplanning van de lidstaten en met de toezeggingen die door de betrokken lidstaten binnen de NAVO en de VN zijn overeengekomen. Voorts moeten er concrete samenwerkingsprojecten en -initiatieven worden vastgesteld ter ondersteuning van de gemeenschappelijke doelstellingen, toezeggingen en criteria van de PESCO.
9. Om het EU-instrumentarium voor snelle reactie te versterken, is de Europese Raad het erover eens dat het door de EU beheerde Athenamechanisme de kosten voor de ontplooiing van gevechtsgroepen als gemeenschappelijke kosten moet dragen, op permanente basis. Tevens dringt hij er bij de Raad op aan om vaart te zetten achter zijn werkzaamheden ter verbetering van het reactievermogen van de civiele crisisbeheersing.
10. De Europese Raad zal tijdens een van zijn volgende bijeenkomsten terugkomen op deze aangelegenheden.

II. KLIMAATOVEREENKOMST VAN PARIJS

11. De Europese Raad herhaalt nadrukkelijk dat de EU en haar lidstaten zich zullen inzetten voor een snelle en volledige uitvoering van de Klimaatovereenkomst van Parijs en voor het nakomen van de doelstellingen op het gebied van klimaatfinanciering, en hun voortrekkersrol zullen blijven spelen in de strijd tegen klimaatverandering. De Overeenkomst blijft een steunpilaar voor de wereldwijde inspanningen om klimaatverandering doeltreffend aan te pakken en er kan niet opnieuw over worden onderhandeld. De Overeenkomst is cruciaal voor de modernisering van de Europese industrie en economie. Ze is tegelijk cruciaal voor de uitvoering van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling. De nieuwe Europese Consensus inzake ontwikkeling, die recentelijk is aangenomen, draagt eveneens bij tot de verwezenlijking van deze doelstelling, ook al wordt er een bredere agenda mee nagestreefd. De EU en haar lidstaten zullen de samenwerking met internationale partners in het kader van de Overeenkomst van Parijs versterken, met name met de meest kwetsbare landen, en aldus blijk geven van solidariteit met de volgende generaties en van verantwoordelijkheid voor de hele planeet. De Europese Raad verzoekt de Raad en de Commissie alle mogelijke middelen te onderzoeken om deze doelstellingen te verwezenlijken. De EU zal nauw blijven samenwerken met alle niet-overheidsactoren, voortbouwend op het succesvolle model van het mondiaal klimaatactieplan.

III. BANEN, GROEI EN CONCURRENTIEVERMOGEN

12. Europa heeft behoefte aan banen, groei en concurrentievermogen. Dat alle 28 lidstaten opnieuw economische groei beleven is een positieve ontwikkeling die moet worden geconsolideerd. De Europese Raad heeft besproken hoe het potentieel van de eengemaakte markt en van handel en industrie daartoe het best kan worden benut en er tegelijk voor kan worden gezorgd dat deze ontwikkelingen alle geledingen van de samenleving ten goede komen.

Eengemaakte markt

13. De Europese Raad wijst andermaal op het belang van een goed functionerende, op de vier vrijheden gebaseerde, eengemaakte markt voor het bevorderen van groei, het scheppen van banen en het stimuleren van investeringen en innovatie. De twee wetgevers hebben aanzienlijke vorderingen mogelijk gemaakt op de weg naar de verwezenlijking van de gedeelde doelstelling om de diverse strategieën vóór eind 2018 te voltooien en uit te voeren. Er zijn niettemin nog lacunes die nadere aandacht vereisen. De Europese Raad beklemtoont derhalve dat verdere inspanningen van de EU en haar lidstaten nodig zijn om het in de conclusies van juni 2016 weergegeven ambitieniveau te halen voor de eengemaakte markt, met inbegrip van diensten, de digitale eengemaakte markt, de kapitaalmarktenunie en de energie-unie, interconnecties daaronder begrepen. In dit verband is hij ingenomen met de tussentijdse evaluatie van de digitale eengemaakte markt en het actieplan voor de kapitaalmarktenunie van de Commissie. Een tijdige uitvoering en een betere handhaving van de bestaande wetgeving zijn ook van cruciaal belang om de vruchten van de Europese eengemaakte markt te kunnen plukken. De Raad zal aan de Europese Raad van juni 2018 verslag uitbrengen over de vooruitgang bij het verdiepen, uitvoeren en handhaven van de eengemaakte markt in al haar aspecten. Om reeds verder te kijken dan de voltooiing van de verschillende strategieën voor de eengemaakte markt en te evolueren naar een toekomstbestendige en eerlijke eengemaakte markt, vraagt de Europese Raad dat de Commissie verder nadenkt over innoverende manieren om met nieuwe kansen, uitdagingen en resterende belemmeringen om te gaan.
14. De Europese Raad beziet hoeveel vooruitgang is geboekt met het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) en roept de wetgevers op om snel overeenstemming te bereiken over het uitbreiden en versterken van het fonds.

15. Voortbouwend op de conclusies van de Raad van mei 2017, waarin wordt opgeroepen tot een toekomstige strategie voor het industriebeleid van de EU, onderstreept de Europese Raad dat de industrie een essentiële rol speelt als belangrijke motor voor groei, werkgelegenheid en innovatie in Europa. In overeenstemming met zijn eerdere conclusies roept de Europese Raad op tot concrete maatregelen om te zorgen voor een sterke en concurrerende industriële basis voor de eengemaakte markt.

Handel

16. De EU zal een robuuste handelspolitiek blijven voeren en zich sterk maken voor een open en op regels gebaseerd multilateraal handelssysteem, met een centrale rol voor de WTO. Zij is ervan overtuigd dat handel bevorderlijk is voor welvaart en banen, en zal de markten open houden en protectionisme bestrijden. Zij zal op mondiaal niveau actief een ambitieuze vrijhandelsagenda bevorderen. Daartoe zal zij zich beijveren voor een werkelijk gelijk speelveld en tegelijkertijd waakzaam blijven wat betreft de inachtneming en de bevordering van de belangrijkste normen, mede op sociaal, milieu-, gezondheids- en consumentengebied, die cruciaal zijn voor de Europese manier van leven.
17. De Europese Raad is ervan overtuigd dat handel en investeringen slechts vrij kunnen zijn als zij ook eerlijk zijn en alle partijen ten goede komen. De Europese Raad roept de twee wetgevers dan ook op spoedig overeenstemming te bereiken over moderne, met de WTO compatibele handelsbeschermingsinstrumenten, zodat de EU oneerlijke en discriminerende handelspraktijken en marktverstoringen doeltreffender kan aanpakken. Hij vraagt de Commissie ervoor te zorgen dat deze instrumenten snel en doeltreffend worden toegepast via niet-wetgevende uitvoeringsmaatregelen, zodat de handelspraktijken en handelsbeschermingsinstrumenten van de EU reactiever en efficiënter worden, en zo nodig aanvullende maatregelen voor te stellen. Hij roept de Commissie en de Raad tevens op om het debat over de vraag hoe wederkerigheid op het gebied van overheidsopdrachten en investeringen kan worden versterkt, te verdiepen en voort te zetten. Hij is in dit verband ingenomen met het initiatief van de Commissie om de mondialisering in goede banen te leiden en, onder andere, de investeringen uit derde landen in strategische sectoren te analyseren, met volledige inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten. De Europese Raad zal tijdens een volgende bijeenkomst op dit punt terugkomen.

18. De Europese Raad spoort ertoe aan vooruitgang te boeken met alle lopende onderhandelingen, onder meer met Mexico, de Mercosur en het Aziatisch-Pacifisch gebied, voor ambitieuze en evenwichtige vrijhandelsakkoorden, met wederkerigheid en wederzijdse voordelen als leidende beginselen. De Europese Raad is verheugd over de recente vooruitgang in de onderhandelingen met Japan, die het pad zou kunnen effenen voor een politiek akkoord.

Europees Semester

19. De Europese Raad hecht in het algemeen zijn goedkeuring aan de door de Raad besproken geïntegreerde landspecifieke aanbevelingen, zodat het Europees Semester 2017 kan worden afgerond.

IV. MIGRATIE

20. De Europese Raad hecht onverminderd aan de integrale migratieaanpak van de Unie, doeltreffende buitengrenscontroles om illegale migratiestromen in te dammen en te voorkomen, de hervorming van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel en de volledige en niet-discriminerende toepassing van de verklaring EU-Turkije in al haar aspecten en ten aanzien van alle lidstaten. De waakzaamheid met betrekking tot alle migratieroutes, waaronder de Westelijke Balkanroute, zal worden gehandhaafd. Wij zullen voortgaan met het versterken en volledig benutten van de operationele capaciteit van de Europese grens- en kustwacht (EBCG) en andere agentschappen. Doeltreffende buitengrenscontroles moeten het mogelijk maken de tijdelijke binnengrenscontroles op te heffen.

21. Het verlies van mensenlevens en de aanhoudende migratiestromen van in hoofdzaak economische migranten op de route door het centrale Middellandse Zeegebied is een structureel probleem en blijft uiterst urgent en zorgwekkend. Om een verergerende humanitaire crisis te voorkomen, zullen de EU en haar lidstaten de controle moeten herstellen. Daartoe moeten zij nu daadkrachtig optreden door de coördinatie en de uitvoering van alle elementen van de verklaring van Malta, het partnerschapskader en het gezamenlijke actieplan van Valletta te verbeteren, en daarvoor voldoende financiële middelen uittrekken. Dit houdt tevens in dat bij voortduring en in sterkere mate moet worden samengewerkt met herkomst- en doorreislanden en dat de regionale samenwerking bij opsporings- en reddingsoperaties, die een hoge prioriteit behoudt, moet worden versterkt. De opleiding en uitrusting van de Libische kustwacht is een essentieel onderdeel van de EU-aanpak, en daar moet vaart achter gezet worden. De IOM en het UNHCR zullen belangrijke partners blijven, onder meer om vrijwillige terugkeer te faciliteren en de opvangvoorzieningen te verbeteren. De samenwerking met herkomst- en doorreislanden zal worden geïntensiveerd om de migratiedruk aan de landgrenzen van Libië en andere buurlanden te verlichten. In dit verband onderstreept de Europese Raad hoezeer het van belang is dat de gemeenschappelijke strijdkrachten van de G5-Sahel worden ondersteund. Net als elders blijft het ontwrichten van het bedrijfsmodel van mensensmokkelaars en mensenhandelaars aldaar een belangrijke doelstelling, onder meer door betere controle op de handel in uitrusting die zij gebruiken.

22. Daarnaast moeten er meer inspanningen worden geleverd om werkelijke vooruitgang te boeken met het terugkeer- en overnamebeleid. Er moeten onverwijld goed functionerende overnameovereenkomsten en pragmatische regelingen met derde landen worden opgezet op EU-niveau, met gebruikmaking van alle mogelijke pressiemiddelen, voortbouwend op het vernieuwde actieplan inzake terugkeer; waar nodig dient daarbij het visumbeleid ten aanzien van derde landen te worden heroverwogen. Bilaterale regelingen van lidstaten met derde landen dragen ook bij tot het verwezenlijken van deze doelstelling.
23. De Europese Raad bevestigt zijn eerdere conclusies over de hervorming van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (CEAS). Dankzij de vooruitgang die onder het Maltese voorzitterschap is geboekt, is men het er nu over eens dat er in het hervormde CEAS een goed evenwicht tussen verantwoordelijkheid en solidariteit moet zijn, en dat het aan toekomstige crises het hoofd moet kunnen bieden. Het systeem moet efficiënt zijn en bestand tegen migratiedruk, mag geen aanzuigende werking hebben en moet secundaire bewegingen tegengaan, en het moet in overeenstemming zijn met het internationale recht, misbruik bestrijden en adequate steun bieden aan de zwaarst getroffen lidstaten. De Commissie wordt verzocht zich te buigen over mogelijke oplossingen om de druk op de lidstaten in de voorste linie te verlichten. Om de samenwerking met derde landen te verbeteren en nieuwe crises te voorkomen, moet het begrip "veilig derde land" in overeenstemming worden gebracht met de daadwerkelijke voorschriften van het Verdrag van Genève en het primaire EU-recht, met inachtneming van de bevoegdheden van de EU en de lidstaten uit hoofde van de Verdragen. In dit kader vraagt de Europese Raad dat er verder werk wordt gemaakt van een EU-lijst van veilige derde landen. Dit zal deel uitmaken van een toekomstig algemeen akkoord over het CEAS. De Europese Raad verzoekt de Raad de onderhandelingen op die basis voort te zetten en de wetgevings-voorstellen zo nodig te wijzigen, met de actieve hulp van de Commissie. De Europese Raad zal op deze vraagstukken terugkomen.

V. DIGITAAL EUROPA

24. Vooruitblikkend op het werkprogramma voor de tweede helft van het jaar, met name de Digitale Top in Tallinn op 29 september 2017, wijst de Europese Raad op het allesoverheersende belang van een ambitieuze digitale visie voor Europa, zijn samenleving en economie. Een holistische benadering van digitale aangelegenheden is nodig om de uitdagingen aan te kunnen en de kansen te benutten die voortvloeien uit de vierde industriële revolutie. Dit vereist de uitvoering van de strategie voor een digitale eengemaakte markt in al haar onderdelen. Tegelijkertijd moeten we met een bredere blik kijken naar markten, infrastructuur, connectiviteit, maatschappelijke en culturele aspecten, met inbegrip van de digitale kloof, naar normen en standaarden, inhoud en gegevens, investeringen, cyberbeveiliging, e-overheid en onderzoek en ontwikkeling. Vanuit het streven om de huidige en toekomstige uitdagingen op het gebied van cyberbeveiliging het hoofd te bieden, juicht de Europese Raad het toe dat de Commissie de strategie voor cyberbeveiliging in september wil herzien en voor het eind van het jaar met verdere gerichte maatregelen wil komen.
-